

Almanac de Interlingua

Numero 90 – Septembre 2017

Editor: Cláudio Rinaldi (almanacdeinterlingua@yahoo.com.br)

Brasil, le pais del... rugby!

Situate in le centro del citate São Paulo, le emblematic Pacaembu resta medio otiose pro le football desde que Corinthians passava a jogar in su arena, in 2013. Le stadio alberga ora le matches del selection brasilian de rugby: iste anno, Brasil batteva lá le bon selectiones canadian e portugese. Le defia es facer que le publico sape sur isto.

2017 ha essite un anno mirabile pro le selection brasilian de rugby. Durante le Americas Rugby Championship, *os Tupis* batteva per prime vice in historia le equipa national de Canada. Iste resultato, obtenite in le ultime ronda del torneo, dava a Brasil le quarte collocation.

Le Americas Rugby Championship se ha disputate desde 2016 como un version panamerican del Six Nations europe. Illo reuni Argentina, Statos Unite, Canada e tres altere selectiones que se ha mantenite con constantia in le prime division sudamerican: Uruguay, Chile e Brasil. On expectava que le argentinos sempre lo vincerea con facilitate, ma iste anno anque illes haveva lor surprisetta: in le ronda final, le Statos Unite succedeva equalisar le match al ultime instante e conquireva le titulo gratias a un puncto extra offensive, concesse al equipas qui marca tres o plus tries in un mesme match.

In junio, Brasil recipeva Portugal pro un test amical in le stadio Pacaembu. Novemente on non haveva grande expectationes, e novemente on se surpredeva. Le portugeses obteneva initialmente un avantage considerabile de 21-6, ma Brasil revertava le situation in le secunde medietate e terminava con un victoria de 25-21. Altere victoria historic: mesmo si Portugal es un selection median in su continente, le nivello del rugby europe es assatis superior a lo del american.

Infelicemente, le rugby recipe ancora ben poc attention del media in Brasil. Mesmo in Internet il es difficile incontrar information consistente sur su campionato national, le Super 8, e ancora plus sur campionatos regional como le Liga Sul e le Liga Nordeste XV. Al mesme tempore, le promotores del sport in le pais ha confidentia in su

potential de publico e media. Illes sponde que le decadentia lente ma constante del football, sempre associate a corruption, violentia e disorganisation, ducera multe infantes e adolescentes brasilian a preferer altere sports in le futuro. Le rugby esserea, illes dice, un bon candidato: illo reuni un tradition de quasi duo centennios, un spirito de loyalitate e respecto al arbitros e adversarios e un habito de confraternisation per parte del publico.

Plus, le regulas del rugby es versatile e intelligente, favoriente matches plus dynamic e emotionante. Le penalitates pote executar se in quatro distincte manieras, a election del equipa que lo ha in su favor. Si alcun evento inusual retarda le match, le chronometro es detenite al instante, assi il ha nulle necessitate de accrescimos subjective al final del tempore regular. Il es practicamente impossibile consumer tempore de joco con actiones procrastinative, dunque le equipa con possession del balla debe sempre attaccar. Le punctos pote aggregar se al score de distincte manieras, lo que permette que equipas con distincte habilitates sia competitive: un *try* de 5 punctos (con directo a un *colpo de conversion* de 2 punctos), un *penalty goal* de 3 punctos o un *drop goal* tamben de 3 punctos – iste ultime es rar, hasardose e emotionante, generalmente un arma letal guardate usque al fin de un partita con score multo equilibrate. Finalmente, le arbitrage del rugby se ha adaptate al tempores: hodie le arbitros usa un microphono que face lor conversaciones audible per totes e pote ancora sollicitar auxilio de video in casos extreme de dubita, evitante confirmar un *try* o expeller un jocator injustemente.

Rugby o football american?

Ancora poc es le brasilianos qui saperea distinguer le rugby del football american. Le rugby se joca sin caschetto ni vestimentos protective, sur un campo plus longe e plus large cuje palos de goal (le figura al sinistra) ressembla un H, non un Y. Pro obtener un *try*, le jocator de rugby debe appoiar le balla sur le solo post que ille ha al minus attingite le linea denominate *try-line*, sur le qual le H es erecte – le *touchdown* del football american non require, malgrado su nomine, que le balla tocca le solo.

Il existe duo principal differentias sur le modo de jocar ambe sports. Primo, le football american permette que le balla sia lanceate avante con le mano (figura al dextra), lo que solo es permisse con le pede in le rugby. Secundo, le joco de football se interrompe tote vice que un athleta recipe un *tackle*, durante que in le rugby le joco continua, debente le jocator jectate a terra liberar le balla immediatamente pro que su equipa initia un nove *phase*, sub pena de conceder un *penalty* al adversario.

Diverse stylos de rugby

Rugby union es le denomination del joco classic, con 15 jocatores in cata equipa e duo medietates con 40 minutas de duration. Illo surgeva in le 1840s, le mesme epocha in que on creava le *football association*, hodie dicte simplemente *football* o *soccer*.

Inventate in Scotia in le 1880s, le *rugby sevens* es jocate per equipas de 7 athletas durante duo medietates de 7 minutas. Le campo es identic e le regulas basicamente le mesmes, ma le joco deveni plus dynamic perque il resta spatio pro que le jugadores demonstra lor habilitates individual. In un ronda del World Series, un equipa joca sex matches in un sol weekend. Le sevens es le modalitate de rugby admisse al Jocos Olympic a partir de 2016.

Un altere stylo popular in alcun pais es le *rugby league*, un dissidentia create in 1895. Le equipas ha 13 jugadores, le regulas es plus simple e le punctos attribuite al tries e goals es differente in comparison con le rugby union e sevens.

Le *football american* es, in certe senso, un varietate de rugby surgite in le 1880s. Le equipas tamben ha 15 jugadores, le systema de punctos non es multo differente e le partidas dura 60 minutas chronometrate rigidemente, como in le basketball.

Ma per que se appella try?!

Initialmente, entrar al in-goal del equipa adverse non alterava le score de un partita de rugby. Quando un jocator succedeva facer lo e anque executar un *touchdown*, il es dicer appoiar le balla sur le solo, su equipa recipeva le opportunitate de tentar un goal per medio de un colpo de pede al palos. A iste tentativa on denominava *try*, e al puncto resultante de su bon execution on appellava *goal*.

Totevia, a partir de 1886, le goals era substitute per un systema con diverse valores in punctos. Le proprie acto del *touchdown* passava a valer 1 puncto, de modo que su denomination se fundeva con le termino *try*. Le colpo de conversion, executate con le pede, dava 2 punctos plus e era, dunque, plus importante que le *try* pro le resultado final de un partita. Poco a poco se appreciava le *try* como jocata offensive le plus difficile e emotionante, dunque su valor era augmentate in successive ocasiones. Le ultime alteration eveniva in 1992, quando un *try* passava a valer 5 punctos.

Per iste epocha, le rugby se consolidava como un sport professional e multe equipas jocava de modo troppo conservative a fin de assecurar lor victorias, marcante le majoritate de lor punctos per medio de penalties e drop goals. In reaction a iste attitude ultradefensive, le liga gallesse institueva in 1995 un systema que da un puncto de bonus in le tabula del campionato sempre que un equipa marca multe tries in un mesme match. Iste systema es adoptate hodie per tote le principal competitiones, con variationes local: marcar al minus 3 o 4 tries, o marcar 3 tries plus que le adversario.

Le principal torneos inter equipas national

-*Cuppa Mundial*: quadriennial, con 20 participantes: le 12 plus ben positionate in le mundial anterior plus 8 qualificatos secundo lor performance in diverse torneos de alte nivello. Le proxime edition essera in 2019 in Japon.

-*Six Nations*: annual, con 6 participantes europeas, que joca totes contra totes. Es le plus traditional torneo que il existe, e le plus forte del hemispherio nord.

-*The Rugby Championship*: annual. Disputate initialmente per Nove Zelanda, Australia e Sudafrica con le nomine Tri-Nations, e ora anque per Argentina, jocante totes contra totes in torno e retorno. Es le torneo le plus forte del hemispherio sud. Pro le veniente editiones on studia includer un equipa plus, possibilmente Fiji o Japon.

-*Americas Rugby Championship*: annual, con 6 participantes, que joca totes contra totes. On lo ha supernominate le “Six Nations del Americas”. Argentina lo disputa con su equipa secundari.

Le principal torneos inter equipas local

-*Cuppa del Campiones*: reuni equipas proveniente del ligas organisate per le Six Nations, plus un equipa representante le altere pais europees.

-*SuperRugby*: reuni equipas proveniente del pais que disputa le Rugby Championship, plus un equipa de Japon.

Le principal torneos de rugby sevens

-*Jocos Olympic de estive*: quadriennial, con 16 participantes. A partir del jocos Rio 2016, le sevens passa a representar le rugby in le jocos per prime vice desde 1928. Fiji ganiava le medalia de auro masculin e Australia le feminin.

-*Rugby World Cup Sevens*: quadriennial, con 24 participantes in le evento masculin e 16 in le feminin, que eveni parallelmente. Passara a intercalar se con le olympiadas a partir del edition de 2018, a disputar se in California.

-*Rugby Sevens World Series*: annual, con dece rondas masculin e sex feminin distribuite per tote le continentes. Al *core nations* (pais fixe) se summa un o plus invitatos in cata ronda, disputate in un weekend. Le nation fixe con le plus basse performance es reimplaciate al fin del saison per le campion del secunde division.

Brasil ha habite un bon equipa national feminin de rugby sevens (al sinistra). In le ultime saison, *as Yaras* participava in le elite del World Series, ma infelicemente finiva ultime e ora debe disputar lor regresso in un torneo sudamerican que eveni in novembre, cuje campion se qualifica anque al mundial de 2018. Un adaptation al plagia, dicte *beach rugby* (al dextra), tende a devenir popular tamben. In iste modalitate, le sol maniera de punctuar es con un try, ma iste pote valer 3, 4 o 5 punctos, secundo le position plus lateral o plus central del campo in que le attaccante succede appoiar le balla al solo.

Esque le Six Nations deberea cambiar?

In 1883, le quatro nationes britannic commenciava a disputar un torneo de rugby annual denominate *Home Nations*. Mesmo post que Eire deveniva un republica independente, solmente un selection irlandese unificate continuava a existir – e assi es ancora hodie. Con le inclusion de Francia a partir de 1910, le campionato passava a denominar se *Five Nations*. In 2000, anque Italia era invitate a integrar iste elite europees, per su perspectiva de devenir un grande selection in le annos veniente. Desde tunc, tamen, le italianos non ha successos progredere tanto como on imaginava. Le pais remane le sol a jammais vencer le competition, e perdeva tote su matches in le duo ultime editiones.

Extra iste selecte sex nationes, le Campionato Europee, cuje prime division ha tamben sex pais, ha viste Georgia hexacampion in le ultime annos, lo que instiga le georgianos a questionar si il non es ja hora que un systema de promotion e relegation sia implantate, de modo que le campiones europees pote participar in le Six Nations.

Durante le 1990s, Italia era un del principal fortias in iste secunde scala del rugby europees, insimul con Georgia e Romania, le quales remane a alternar se in le conquestas. Iste anno, le sequentia de titulos georgian era interrupte per Romania.

Catulla 3

Un poema inviate per Catherine B. Krause

Minecraft, delecta de mi amante:
illa joca con te, claviero in su gremio,
solente dar su punctas digital
pro invitar tu morsuras acute,
proque il place a mi car desirate lustrose
jocar lo que io non pote intender,
un consolation pro dolor, io crede,
a fin que su ardor seriose pote reposar.
Si io poterea jocar con te assi,
levar leargas de mi triste animo,
il esserea tanto benvenite a me
como on dice que il era al puera rapide
le pomo de auro que laxava su cinctura
longemente ligate.

Un contrapuncto

In un littera inviate le 16 julio, le interlinguista hollandese Ronald ter Haar commenta sur le articulo “Le lingua anglese post le Brexit”, publicate in le edition 88 (julio 2017) del Almanac:

Quando le nove Almanac de Interlingua appare io es semper allegre. Multe gratias pro vostre opera. Etiam nunc io ha legite le Almanac no. 88 con vostre articulo in favor del lingua anglese. Vivat le libertate de Interlingua! Io non pensa que omne altere linguas auxiliari publicarea un tal articulo. Sed io tamen ha un altere opinion.

Le anglese, como omne linguas national, non es neutral o impartial. Pensa al omne francophonos, anque in Canada. On nunquam potera explicar a un francophono quare ille debe aprender anglese e le angleses non le francese. O al parlatores de espaniol, le secunde 'lingua mundial'. O pensa al habitantes del vetule partes britannic in le mundo, qui sovente odia le lingua anglese como un lingua del ex-occupatores. Omnes de iste gentes ha reintroducite lor linguas maternas ancian e nunquam acceptara le anglese como lingua mundial o haberea al minus grande difficultates con illo.

Un altere sed etiam multo grande problema es durante contactos international. Quando in un discussion un anglophono pote continuar in su lingua maternas e le altere persona debe parlar anglese como lingua estranier le anglophono ha un avantage enorme, practic e psychologic. Quia nemo pote pensar e parlar in un altere lingua assi facilmente como in su lingua maternas e isto poterea dar al anglophono facilmente un (parve) complexo de superioritate.

Re iste complexo io ha jam vidite plure exemplos quando anglophonos era in Francia o Espania. Quando illes habeva un question a un habitante illes comenciava in anglese, mesmo sin excusar se pro non poter parlar le lingua national. Quia omnes in le mundo parla le anglese, nonne? Quidem, no! Quasi nemo parla anglese ibi e le povre habitante non comprendeva un sol parola del question. E guai, le anglophonos era mesmo irritate re isto!

Io es secur que Interlingua non ha iste problemas e plure advantages, partial ex experientias de me ipse. Interlingua es plus neutral, etiam comprensibile pro milliones e multo, multo plus facile quam le anglese. Igitur io es pro Interlingua como lingua franca in le mundo. E, pro Europa, il es sperabile que il ha interlinguistas europeas con assatis influentia a presentar Interlingua como solution pro le problemas linguistic del Union Europee post le 'Brexit'.